

శ్రీ తిరుపతి వేంకటేశ్వర కవుల
దేవీభాగవతము
భాగ్య కాలిక్ వాల్యాము ధర రు. 12-0-0.
వంశ వాదక.
చెట్లపిళ్ళ వెంకటేశ్వర శిష్యులు, కడియం, తూ. గో.

ఆంధ్రపత్రిక

314517

ఉత్తమ గ్రంథములు
గ్రంథాలయములకు, స్కూలు లైబ్రరీలకు, సాహిత్య కాఢీ
మాసలకు, వ్యాపార సంస్థలకు, పరిశోధన అన్ని రకముల
పుస్తకములు గలవు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును.
సరస్వతి బుక్ డిపో, విజయవాడ-1

Regd. No M 5745 సంపుటం 89. సంచిక 266 FOUNDER : DESODHARAKA K. NAGESWARA RAO. ఆదివారం 28-12-1952 వెల 2 అణాలు. శాఖ 0.2.4.

ప్రత్యేక ఏర్పాటు చేసుకునేవరకూ మద్రాసులోనే ఆంధ్ర రాజధాని

ఆంధ్ర ప్రభుత్వ రాజధాని మద్రాసులో వుంటే చిక్కు

తాత్కాలికంగా నైనా వుండడానికి వీలేదని
తమిళ ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ సంఘ తీర్మానం

మదరాసు, డిసెంబరు 27: ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు సంబంధించిన విషయాల పరిశీలన నిమిత్తము తిరువళ్ళూరులో జరిగిన సమావేశము నియమించిన ఉపసభ్యులను విజ్ఞప్తి చేసి ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు అవసరమైన అన్ని విషయాలను పరిశీలించి తీర్మానము చేయవలసిందిగా ఆంధ్ర ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాము. ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు అవసరమైన అన్ని విషయాలను పరిశీలించి తీర్మానము చేయవలసిందిగా ఆంధ్ర ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాము. ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు అవసరమైన అన్ని విషయాలను పరిశీలించి తీర్మానము చేయవలసిందిగా ఆంధ్ర ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాము.

విజయవాడ సమావేశంలో ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ తీర్మానం

శ్రీబాగ్ ఒడంబడిక అమలు ద్వారా
రాయలసీమ అభివృద్ధికి హామీ

విజయవాడ, డిసెంబరు 26: సాధ్యమయినంత త్వరగా మద్రాసు నగరాన్ని ఫీడ్ కరుకునకు రాష్ట్రంగా ప్రత్యేకించాలని భారత ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థిస్తూ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘంవారు ఈవేళ రాత్రి ఆంధ్ర రాష్ట్రం యాదాదండి విషయమై ఒక తీర్మానం చేశారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఆంధ్ర రాష్ట్రం తన ముఖ్యవర్ణం నెలకొల్పుకునేవరకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర రాజధాని మద్రాసు లోనే ఏర్పరచబడాలనికూడా ఆ తీర్మానంలో వున్నది.

రాష్ట్ర నిర్మాణ సందర్భంలో వచ్చే విజ్ఞప్తుల పరిశీలన

న్యాయమూర్తి వంశూ అధికారా
లపై హోంమంత్రికటూ వివరణ

మద్రాసు, డిసెంబరు 27: న్యాయమూర్తి వంశూ విచారించవలసిన విషయాలపై ప్రధానమంత్రి ప్రజాసభలో వ్యవస్థగా వచ్చే తీర్మానం పరిశీలననుగూర్చి ప్రాథమికంగా, ఇతర సమస్యలనుగూర్చి వచ్చేటటువంటి విజ్ఞప్తులన్నిటినీ న్యాయమూర్తి సాక్ష్యంగా విచారించగలరు. ప్రతి కలు గూడా ఉభయ ప్రాంతాల ప్రజలు సౌమనస్యంతో విడి వాదనలకు దోహదం చేయాలి" అని భారత ప్రభుత్వ హోం శాఖామంత్రి డా॥ నైలానాథ కటూ నిర్ణయాన్ని తెలిపారు.

“విజయవాడ రాజధానిగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం”

ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు పార్టీ తీర్మానం
వాంఛాకు నివేదికకై ఉపసంఘం

విజయవాడ, డిసెంబరు 27: మద్రాసు రాష్ట్రంలోని విజయవాడ ప్రాంతాన్ని 11 జిల్లాల కి తాలూకా లలో విభజించి రాజధానిగా, ఉగాది నాటికి ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం జరగాలని ఆంధ్ర కమ్యూనిస్టు పార్టీ కిరీ మూడునాలుగు సమావేశాలు తీర్మానించింది. మద్రాసు ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి రాజధానిగా చేయడం ఆంధ్రుల హక్కు. కాంగ్రెసుకు భంగకరమనీ, మద్రాసు నగరం విషయమై ఆంధ్ర

శ్రీ. పి. నువ్వయ్యరెడ్డి మిగిలిన కమ్యూనిస్టులతో సహా ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణంపై ఆసక్తికరంగా ఆంధ్ర ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాము.

తీర్మానములు

“మదరాసునగరం విషయం ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు అవసరమైన అన్ని విషయాలను పరిశీలించి తీర్మానము చేయవలసిందిగా ఆంధ్ర ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాము.

నేపాల్ కాంగ్రెస్ సభ్యులకు కృపి: కోయిరాలా సోదరుల చర్యలు

కలకత్తా, డిసెంబరు 26: నేపాల్ కాంగ్రెసు తిరిగి ఏకమై ప్రయత్నము చేయాలని రెండు కన్యలవారు నిర్ణయించుకున్నారు. వీరిద్దరూ నేపాల్ లోని కోయిరాలా (హాతీ నేపాలుమంత్రి) తన సోదరులను నేపాల్ కాంగ్రెస్ పార్టీలో చేర్చుకున్నాడు. ఆయన శ్రీ. పి. నువ్వయ్యరెడ్డి అనుకున్నాడు.

మరికొన్ని రకాల సన్న బట్టలపై ధరల కంట్రోలుకు స్వస్తి

న్యూఢిల్లీ, డిసెంబరు 26: 1952 సం॥ జనవరి 1 నుంచి మరి కొన్ని రకాల బట్టలపై ధర కంట్రోలు తొలగిస్తున్నట్లు భారత ప్రభుత్వంవారు ప్రకటించారు. 18, 14, 15 నంబర్ల వేళ అరి సన్న బట్టలపై, బ్ల్యూ, గోటింగులపై కంట్రోలు తొలగించబడుతున్నాయి. 1952 సం॥ జనవరి 1 నుంచి కొన్ని రకాల బట్టలపై ప్రభుత్వంవారు ధర కంట్రోలు తొలగించి

పుండరీకీ పావులకు రెండు పున్నది ధరల కంట్రోలు బట్టలపై కంట్రోలు తొలగించబడుతున్నాయి. 1952 సం॥ జనవరి 1 నుంచి కొన్ని రకాల బట్టలపై ప్రభుత్వంవారు ధర కంట్రోలు తొలగించి

పుండరీకీ పావులకు రెండు పున్నది ధరల కంట్రోలు బట్టలపై కంట్రోలు తొలగించబడుతున్నాయి. 1952 సం॥ జనవరి 1 నుంచి కొన్ని రకాల బట్టలపై ప్రభుత్వంవారు ధర కంట్రోలు తొలగించి

విశాలాంధ్రలో సుందరమైన విడుదల

అంజన్ పిక్చర్స్ వారి

పర్దె

డైరెక్ట్... ప్రసాద్..

ప్రొడ్యూస్... రీవీల్...

జూడియో వాహినీ

ప్రమాద రక్షణకు
ప్రశస్తమైనది
భీమా

కాశ్మీర్
 ఆంధ్ర గుంటూరు ఆంధ్రప్రదేశ్
 గిరిజా & కో, రాజమండ్రి

32 సెంటర్లముల అనుబంధముగా
రెడ్డి అండ్ కో.
 సభ్యమైన దత్తు రోగినపునా
 కుప్పు. బొన్ని క్విరాలంటి
 కుంభం కిరంతు
రెడ్డి అండ్ కో.
 సభ్యమైన దత్తు రోగినపునా

[illegible]

వెలుగుబాట

ఒక బలిదక్రవత్రి వద్యాగ్రుతు పురాణాలలో చదువుకుని
విప్రుబోయాం; అత్రీత రక్షణకోసం, మేనికండలు చెండి
యిచ్చిన ఒక శిబిదక్రవత్రి యీ కేళంలో అవిద్యవించాడని
గర్వపడ్డాం; ఒక మేకపిల్ల ప్రాణాన్ని రక్షించడానికి తనకు
తానుగా యావద్దంధానికి మెడ కట్టుకున్న ఒక గోతమ
బుద్ధుని పుణ్యగృహ విని కరగి నీరైనాం; వీరందరినీ మరచిం
చుటూ, మన కోసం, తన రక్షమాంపాలను జడరాగ్నికి హవి
స్సులుగా అర్పణజేసి పూర్ణాహుతిలో హోమంలో ప్రాణా
లను చహితం అర్పించివేసి మన శ్రీరాములుగారి ఆత్మ బలి
దాన కథనం విని—విభ్రాంతులం కావటమా?—అత్రీయ
దని చెప్పుకుని గర్వపడిటమా—అభినందించి మెరమెప్పులు
పదర్పించి ఊరుకోవటమా? — అత్రీశించి బలవీలలమై
హుద్ధుని చావటమా? — అయిన మావిన శ్రీమహాబ
వెంట్ల ముందుకు పురోగమించి అయిన మనోభీష్టాన్ని
డిజ్జలనూర్చిత్రీలో రూపొందించటమా? — ఏవిటి మన
కర్తవ్యం?—

అయినా ఇలాంటి స్వల్పవివరములను ఆలోచించుచునే ఆయాపను చేసి దాగ్గ నమయింకొదిలి, శ్రీరామకృష్ణ మనసు ఒకటివిద్యకృతులను హించి విశ్వాదు. వానివి దుపాండించుకోవటానికి మన సరికొత్తలను కేంద్రీకరించుకోవటం. అయినా ఒక విధి ఎట్టి సైంధవికృతుల అభివృద్ధిగా అభివృద్ధినించుచున్నావి చేపట్టిరి. చేపట్టిన రాష్ట్రాని అభివృద్ధికి తెచ్చుకోవటానికే జాతినిచ్చి ప్రతిభాసంపత్తులను పట్టి నీ సమాధింతుకోవారి ఇది కరుణ. క రుణం — కట్టబాటుతో ప్రమాణమనిది!

శ్రీరాములుగాను అనేక కళలలో నాలుగు మనోభిప్రాయాన్ని ప్రకటించుచు కూడా తనదేని పనిని ముగించిన సరి గదరా యేకమే మార్గమిది అన్నదీనిపై బ్రాహ్మీ పూనకానికి ముదాకమోగా లాగితి. ఇప్పుడే యింకా కొందఱు వ్యర్థముగా సమాశ్రితము వదలబడిరిను. అలాంటి వాటిని అన్నిటిని సంపూర్ణముగా వదిలివేయుచు ఏకాగ్రముగా సవివేకరేకమోరే, నిత్యుపదానము వదిలివేసి మనకు రావలసినవి ప్రయోగములను పొందెదము.

అ సేక యజ్ఞుంధి నజ్ఞుంధులతో
యిప్పుడీరావ్వుం యేర్చుకుంటున్నది.
దీన్ని సామికి తెచ్చుకోవాలంటే
ఎంతెంత త్యాగాలు చెయ్యవలసి
వుంటుందో ప్రతిఒక్కరూ గమనించ
దగ్గ విషయం.

శ్రీరాములుగారి వంటి
నత్తుడుమట్టి కోల్పోయిన
దుకు ఈవేళ ఆంధ్రభూమి
నర్వనర్వం విచారంతో మునిగి
వుంది పూర్ణపురుషులై
జేహం చాలించిన మహా
మహాలక్ష్మీనం, కన్నీరుదడవ
రాదని పెట్టలు చెబుతారు.
వారి ధార్మికజీవితాన్ని మన
నం చెనుకోవటం, వారి
అమృతజ్ఞానాన్ని నడివేలూనికి
ప్రయత్నించటం, వారి
నామాన్ని సంస్కరించటం
ఇది కర్మవృత్తి.

తుభ్యం నమః
గవండు”

యినది కానీ రాష్ట్ర సన్నిధికి
ల స్తుంపంజరము వేసినరా?
లు దీ యాభిజుర సమర్థి
కం దీర్ఘరా తేదోకో?

కం దేదీప్యమానంబు నా
న నేతండ్రి! తత్కాగ్రహీ!
! మహాతేజానిధీ! ధీనిధీ!
గాంధీ శిష్య! తుభ్యం నమః.

కృష్ణమాచార్యులు
 లింబున
 హోధి కుజము
 తి జేసంబుల
 ల గాఖ
 పక్ష క

పురుషవధులు
వాహును
బుజులనె
లుపుట్టి
నీరీనె
పంబుర
ణవలన
లుచు
భీష్మ
గీర్తన
యగో

అంధరాష్ట్రం కాచి శివార్ల
శివారులు గాని చుట్టిన ఆట
గావీచంద్
జరితాన్ని ఉన్నతస్థాయిలో, పను
స్వయంపరిచివారు. వారేచుట్టా

[illegible][illegible][illegible]

‘ಓ ಹೋ! ತ್ಯಾಗಿ!’

“**ഒ**”

ఓహో! త్యాగీ!
మహాన్నతోద్యోగీ!
నీకు సాటినివే!
నిజము! నిజము!! నీవే!!-....ఓహో..

తెలుగుజాతి పుట్టుటచే
తెలియలేదు ఏ త్యాగము.
తెలుగుజాతి తనవారిని
తెలిసికోదు ఏ శత్రుమూ!.....క్షిప్తా!

సత్యరాండ్ర రాష్ట్రముకై
సత్యాగ్రహ వ్రతమునియు
సత్యమెల్ల ఆహుతిగా
సర్విః బతుకు బలిని సేవి.....క్షమా

మహాత్ముడింతవరకు
మహాగ్ర ప్రత క్రతువున
మముగానిది, ఆత్మ
హాగ్ని జ్వలగలిగె:—.....

నిన్నుబోలు రక్షారే
ఎన్నో మట్టి గలసిపోయో!
కన్ను తెరిచి ఈనాటికి -
కనదుగో కి తెలుగుదాది.....

తెలుగుజాతి కేవలము
తెలుగువారి ధామము
తెలుగుజ్యోతి జీవము
వెలగించితివాత్సాగ్నిని!—....ఓక్షణ్ణ!

నీ త్యాగము పొటలుగా,
నీ కోర్కెలు కాటలుగా,
నీ చరిత్ర అమరణముగ
నిలచు 'జగం' నిలచువరకు.....

[illegible]

ఇక నల్గొండలోని ఎనిమిదో శతాబ్దపు రామయణ గుడి ఆలయంనావాది. కంఠం సంస్కృత పేరైనాంబికావతి నామ గుడి ఇప్పుడు పేరుగా. ప్రత్యేక పుణ్యక్షేత్ర నిర్మాణానికివలన దేవుడుకాంతం దేవుడని అందుబాటు, తిరుమలకావతి అంటే దేవాలయ కాలనగరాలయాలంటేనావది. ఆతొలియుగము ప్రాంతము అప్పుడు పవిత్రాలయ ద్వారాని వారిలోని మంచినిరేపి, తొందరకు కరమైన కాంతిని కలిగి కలగి తిరుమలగారి దేవాలయం ఇది మేక టాకాకావతి కావచ్చు కాని నిరసింపదలసినది కావాలి అందుకే కావు. ప్రత్యక్షులకు తిరుమలమర ప్రకాశం అనింటింకా తొలిగొండల ఇరుకులకు ఆత్రేయవరకంటే. సంపత్తినిద్వారాని పోగొట్టుకుంటే ముగ్ధాక్షిణ్యకాలము కంటికి ప్రభావము కనుగొని వుంటే యాతాన్ని తేలిగ్గా నిరసింపదలసినది కావచ్చు.

[illegible][illegible]

